

NOTAT

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. 001-13400
Den 10. september 2015

NOTAT til Folketingets Europaudvalg samt Miljø- og fødevareudvalg

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af indholdet af bis(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP) i genanvendt PVC i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH)

(Der foreligger ikke KOM nr)

1. Resume

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af indholdet af bis(2-ethylhexyl)ftalat (DEHP) i genanvendt blød PVC i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH, komité sag). Forslaget giver virksomhederne Vinyloop Ferrara S.p.A., Stena Recycling AB og Plastic Planet srl tilladelse til fortsat at genanvende blød PVC, som indeholder stoffet DEHP, til produktion af blandinger samt til industrielt brug til produktion af bløde PVC artikler i en periode på 7 år indtil 21. februar 2022.

Forslaget er sat til afstemning på et møde i REACH-komitéen den 22.-23. september 2015. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der er tale om forslag om godkendelse af allerede anvendte stoffer. Regeringen ønsker dog at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag har RAC udtalt, at ansøgerne ikke dokumenterer tilstrækkelig kontrol af risikoen for arbejdstagere. SEAC vurderer dog, efter deres socio-økonomiske analyse, at de overordnede fordele ved at give den pågældende godkendelse overskygger risikoen for menneskers sundhed og miljøet.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle-, erhvervsadministrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen vil derfor lægge afgørende vægt på, at - i det tilfælde der gives en godkendelse – fristen for fornyet vurdering bliver så kort som muligt og ikke overstiger 4 år. Danmark stemmer således nej til Kommissionens forslag, hvis perioden for godkendelsen ikke sættes ned fra 7 til 4 år.

2. Baggrund

Kommissionen har ved brev af 14. august 2015 indkaldt til møde i REACH-komitéen. På mødet skal der blandt andet stemmes om et forslag til gennemførelsesretsakt, hvorefter

Kommissionen i henhold til REACH træffer en forvaltningsafgørelse om at meddele tre bestemte virksomheder godkendelse til at genanvende PVC, som indeholder stoffet bis(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP), til specifikke anvendelser.

Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftsproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftsproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

3. Formål og indhold

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen meddeler en godkendelse til virksomhederne Vinyloop Ferrara S.p.A., Stena Recycling AB og Plastic Planet srl til fortsat at genanvende blød PVC, som indeholder stoffet DEHP, til produktion af blandinger samt til industrielt brug til produktion af bløde PVC artikler. Kommissionen foreslår, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 7 år frem til den 21. februar 2022.

REACH-forordningen indeholder bestemmelser om indførelse af en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse) opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte ”solnedgangsdato” (dvs. den dato hvor anvendelse skal ophøre med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat brug, skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der er egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Stoffet bis(2-ethylhexyl)ftalat (DEHP) blev i 2011 optaget på REACH-forordningens bilag XIV ved Kommissionens forordning (EU) nr. 143/2011. Stoffet blev optaget på grundlag af dets klassificering som reproduktionstoksisk i kategori 1B. Solnedgangsdatoen blev i denne forbindelse fastsat til 21. februar 2015 og fristen for at ansøge om godkendelse til fortsat anvendelse blev sat til 21. august 2013.

Den 13. august 2013 fremsendte virksomhederne Vinyloop Ferrara S.p.A., Stena Recycling AB og Plastic Planet srl en fælles ansøgning om godkendelse til fortsat at genanvende blød PVC, som indeholder stoffet DEHP, til blandinger samt til industrielt brug til produktion af bløde PVC artikler.

Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske kemikalieagentur ECHA i komitéerne for risikovurdering (RAC) og socioøkonomisk vurdering (SEAC):

- RAC konkluderer, at for de specifikke anvendelser af DEHP er sundhedsrisikoen for arbejdstagere ikke tilstrækkeligt kontrolleret.
- SEAC har vurderet, efter deres socio-økonomiske analyse, at de overordnede fordele ved at give den pågældende godkendelse overskygger risikoen for menneskers sundhed og miljøet. Endvidere konkluderer de, at der ikke på nuværende tidspunkt er anvendelige alternativer eller teknologier, som kan svare sig økonomisk.

På grundlag af oplysninger i analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, og de modtagne høringssvar, anbefaler Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 7 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. februar 2022.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

5. Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget til gennemførelsesretsakten er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Regulering af anvendelsen af DEHP er EU-harmoniseret, og der er således ingen dansk regulering.

7. Konsekvenser

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

En vedtagelse af forslaget til gennemførelsesretsakten har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, fordi der er tale om en konkret forvaltningsafgørelse, der er rettet mod tre bestemte virksomheder.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Statsfinansielle konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige Statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget til gennemførelsesretsakten vurderes at have en neutral påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Rammenotat har været sendt i høring i EU-miljøspecialudvalget. Forbrugerrådet Tænk har i den forbindelse bemærket, at de støtter op om den danske indstilling, om ikke at støtte det nuværende forslag.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemslande, som vil stemme for forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal udfases, idet der dog skal tages hensyn til tekniske og samfundsøkonomiske forhold.

Danmark har gennem en årrække arbejdet på at få brugen af DEHP forbudt i en række anvendelser. Sammen med det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) er Danmark i øjeblikket ved at undersøge mulighederne for at fremsætte et forslag til begrænsning af brugen af 4 ftalater – herunder DEHP – i en række produkter, og et eventuelt forbud forventes at ville kunne træde i kraft i 2019 (idet behandlingen i ECHA komiteer varer ca. halvandet år efterfulgt af behandling og vedtagelse ved Kommission samt overgangsperiode på ca. to år). Ligeledes er der på EU-plan vedtaget et forbud mod brugen af bl.a. DEHP i elektroniske produkter med ikrafttræden d. 22. juli 2019 som følge af risici for arbejdstagere ifm. genanvendelse af elektronik.

Siden optagelsen af DEHP på godkendelsesordningen under REACH som reprotoxisk, kategori 1B, og ECHA-komiteernes gennemgang af ansøgningen, er det på EU-niveau endvidere – på baggrund af dokumentation indsendt af Danmark – blevet konkluderet, at DEHP er hormonforstyrrende for både sundhed og miljø. Europa-Kommissionen har ikke taget højde for dette forhold i sin behandling af ansøgningen.

Med hensyn til den konkrete ansøgning konkluderede RAC, at ansøgerne ikke havde dokumenteret, at risici for arbejdstagere i genanvendelsesvirksomheder var tilstrækkeligt kontrolleret ift. risici for reproduktionsskader hos kvindelige medarbejdere. Ydermere betragtes blød PVC, dvs. PVC indeholdende blødgørere som fx DEHP, ikke som genanvendeligt affald i Danmark. Blød PVC skal i stedet deponeres.

Det er desuden Danmarks holdning, at genanvendelse af affald ikke må ske på bekostning af miljø og sundhed. En vigtig forudsætning for en cirkulær økonomi er, at de problematiske stoffer kommer ud af kredsløbet. Et stop for genanvendelse af blød PVC indeholdende DEHP er således et vigtigt skridt i retning af en cirkulær økonomi og i tråd med den højeste prioritet i EU's affaldshierarki, affaldsforebyggelse, hvor en reduktion af problematiske stoffer i

produkter er et vigtigt element.

Kommissionen foreslår, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 7 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. februar 2022. Regeringen finder, at fristen for fornyet vurdering er for lang, idet der ikke er overensstemmelse med de frister for udfasning, som allerede er fastsat eller kan forventes. Regeringen vil derfor arbejde for, at der gives en så kort frist som muligt i det tilfælde, at godkendelsen gives. Det vil i realiteten betyde, at Danmark stemmer nej til Kommissionens forslag, hvis perioden for godkendelsen ikke sættes ned fra 7 til 4 år.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.